

TRANSPORDIAMET

Xxxxxx XXXXXXXX

xxxx@xxxx.ee

Meie 04.04.2024 nr 4-1/24/165-4

ETTEKIRJUTUS

RESOLUTSIOON: Korrakaitseaduse (KorS) § 28 lg 1, ehitusseadustiku (EhS) § 70 lg 2 p 2 ja § 130 lg 6 p 1 alusel teeb Transpordiamet XXXXXX XXXXXXXX-ile (isikukood xxxxxxxxxxxx) täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

1. Lõpetada riigitee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 teest vasakul tee kaitsevööndi nõuete rikkumine ning likvideerida tee kaitsevööndisse ning riigimaale loata ehitatud mahasõit. Taastada riigimaa ulatuses kõrguslikult olukord, mis oli enne mahasõidu rajamist. Taastada riigitee nõlv ja teekraav. Likvideeritava mahasõidu alune ala katta riigimaa ulatuses 5 cm paksuse kasvumullaga, millele teha murukülv. Taastada riigiteel purustatud kruusast teepeenar sarnaselt kõrvalolevaga.

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtjaks **28.04.2024**. Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtjaks Transpordiameti e-posti aadressile info@transpordiamet.ee.

SUNNIRAHA HOIATUS:

EhS § 133 kohaselt võib haldusorgan ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on eraisikule 6400 eurot.

Ettekirjutuse tähtjaks täitmata jätmisel määrab Transpordiamet ettekirjutuse adressaadile EhS § 133 alusel sunniraha järgnevalt:

1. Riigitee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 km teest vasakul, mahasõidu tähtjaks likvideerimata ning riigitee nõlva, teekraavi ja teepeenra endisesse olukorda taastamata jätmise eest – **sunniraha 3000 eurot**;

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei täida ettekirjutust tähtjaks, rakendatakse sunniraha nõue, mille maksmata jätmisel edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesolevat haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul selle teatavaks tegemisest alates vaide esitamisega Transpordiametile (info@transpordiamet.ee, Valge 4, 11413 Tallinn) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või esitades kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

1. Faktilised asjaolud

- 1.1. Transpordiamet tuvastas, et Valga maakonnas, Nüpli külas, Otepää vallas, riigiteel nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 teest vasakule on rajatud tee kaitsevööndisse ja riigimaale (katastritunnuse number xxxxx:xxx:xxxx) teeomaniku (Transpordiameti) loata ristumiskoht ehk mahasõit. Mahasõit suundub Xxxx-Xxxxxxxx kinnistule (katastritunnuse number xxxxx:xxx:xxxx). Kõnealuse Xxxx-Xxxxxxxx kinnistu omanik on kinnistusraamatu andmetel Xxxxxx Xxxxxxxx, keda esindab käesoleval juhul volituse alusel Xxxx Xxxxx.
- 1.2. Xxxx Xxxxx esitas Transpordiametile 27.05.2022 taotluse, millega palus võimaldada lisaks muudele planeeritud mahasõitudele avalikult kasutatavalt teelt juurdepääs koos parklaga Xxxx-Xxxxxxxx kinnistule.
- 1.3. Transpordiamet on oma 20.10.2022 kirjaga nr 7.1-1/22/21238-2 teavitanud Xxxx Xxxxxit nõusoleku andmisest keeldumisest riigiteelt nr 46 mahasõidu rajamiseks Xxxx-Xxxxxxxx kinnistule. Sama kirjaga on Transpordiamet veel teavitanud, et omanikul on võimalik kasutada Xxxx-Xxxxxxxx kinnistule juurdepääsuks servituudiala läbi Xxxxx-Xxxxxxxx kinnistu. Maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistu hooldamise ning metsamaterjali veoga seonduv juurdepääs on eeldatavalt võimalik lahendada ja tagada nimetatud juurdepääsuõigust kasutades.
- 1.4. 14.03.2024 edastas Transpordiamet kinnistu omanikule Xxxxxx Xxxxxxxx-ile e-kirja, milles teavitas riikliku järelevalve menetluse alustamisest seoses teeomaniku loata riigiteele mahasõidu rajamisega ning palus selgitada omavolilist mahasõidu rajamist riigitee kaitsevööndisse ning talle mittekuuluvale riigimaale.
- 1.5. 25.03.2024 saatis Xxxxxx Xxxxxxxx volitatud esindaja Xxxx Xxxxx Transpordiametile oma selgitused. Oma selgitustega kirjutab Xxxx Xxxxx muuhulgas, et enne omanikuvahetust ehk enne 2022. aasta kevadet toimunud võimalike tegevuste kohta teevööndis puudub tal info ja selle eest ei saaks ilmselt praegune omanik ka vastutust kanda. Samuti kinnitab oma vastuses Xxxx Xxxxx, et Xxxx-Xxxxxxxx kinnistule pole kindlasti uue omaniku poolt rajatud juurdepääsuteed. Mingit ehitustegevust pole teevööndis maaomanikule teadaolevalt toimunud. Pinnast pole nimetatud kohas maaomanikule teadaolevalt eemaldatud ega lisatud.

- 1.6. Kõnealusest mahasõidu asukohast ehk riigitee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 km teest vasakul on tehtud Google Street View fotod septembris 2022 (vaata Lisa 1) ning juulis 2023 (vaata Lisa 2). Septembris 2022. a Google Street View poolt pildistatud fotol riigitee kõrval puuduvad märgid ja tõendid mahasõidu olemasolu või selle rajamise kohta. Küll on aga selgelt eristatav riigitee nõlv ja riigitee kraav.
- 1.7. Riigiteele nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 mahasõidu rajamist peale 2022. aastat kinnitavad Maa-ameti XGisi portaali kaldaerofotod. Lisaks Maa-ameti fotodele on juulis 2023. aastal Google Street View poolt pildistatud vaatel selgelt tuvastatav riigitee kraavi täitmine ning riigiteele omavoliliselt rajatud mahasõidu olemasolu. Samuti võib visuaalselt fotosi hinnates järeldada, et mahasõit on rajatud mitte kaua aega enne foto tegemise kuupäeva (see tähendab enne juulit 2023), kuivõrd riigitee kraavi paigaldatud materjal näib hiljuti paigaldatuna ning ei ole rohtunud. Samuti on mahasõidu rajamise täitematerjalis nähtavad üle mahasõidu Xxxx-Xxxxxxxx krundile suunduvad sõidukite rattajäljed.

2. Õiguslikud põhjendused

- 2.1. Mahasõidu rajamisel on tegemist tee ehitamisega EhS § 4 lg 1 mõistes. Ehitamine on ehitamise püstitamine, rajamine, paigaldamine, lammutamine ja muu ehitamisega seonduv tegevus. Ehitamine on ka pinnase või katendi ümberpaigutamine sellises ulatuses, millel on oluline püsiv mõju ümbritsevale keskkonnale ja funktsionaalne seos ehitisega. Ehitusluba on nõutav ehitusseadustiku lisas 1 nimetatud juhtudel. Avalikult kasutatava tee ehitamisel on vajalik ehitusluba. Kuna kõnealune mahasõit on rajatud osaliselt riigimaale, mis on avalikult kasutatav tee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05, siis riigimaale rajatud mahasõidu osas on tegemist avalikult kasutatava teega ning EhS Lisa 1 kohaselt peab selle ehitamiseks olema ehitusluba.
- 2.2. EhS § 71 lg 1 kohaselt on avalikult kasutatava tee kaitsevöönd teed ümbritsev maa-ala, mis tagab tee kaitse, teehoiu korraldamise, liiklusohutuse ning vähendab teelt lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimestele ohtlikke mõjusid. Teel on kaitsevöönd, kui tee on avalikult kasutatav. Riigitee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 on avalikult kasutatav tee.
- 2.3. ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu poolt nimetatud maantee (edaspidi Euroopa teedevõrgu maantee) kaitsevööndi laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast on kuni 50 meetrit. Ülejäänud maanteede kaitsevööndi laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast on kuni 30 meetrit. Maantee omanik võib kaitsevööndi laiust põhjendatud juhul vähendada. Riigitee nr 46 Tatra – Otepää – Sangaste km xx,05 kaitsevööndi ulatus on 30 meetrit ning omavoliliselt rajatud mahasõit asub maantee kaitsevööndis ning riigimaal.
- 2.4. EhS § 70 lg 2 p 2 kohaselt on ehitise kaitsevööndis keelatud ehitada ehitusloakohustuslikku teist ehitist, sealhulgas eemaldada ning kuhjata pinnast. Ehitise kaitsevöönd on ehitisealune ning seda ümbritsev maa-ala, mille ulatuses on kinnisasja omanikul kohustus taluda võõrast ehitist ning mille piires on kinnisasja kasutamine ja sellel tegutsemine piiratud ohutuse ning ehitise toimivuse tagamiseks (EhS § 70 lg 1 p 1).

- 2.5. Kaitsevööndi ohutuse tagamise eesmärk on kahepoolne: ühest küljest on kaitsevööndi mõtte vältida ohtusid ehitisele, kuid teisalt on kaitsevööndi otstarbeks ka ehitisest endast lähtuvate ohtude vältimine ning nende realiseerumise riski vähendamine.
- 2.6. EhS § 8 sätestab ehitise ohutuse põhimõtte. Ehitis, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus peab olema ohutu. Ehitis, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus on ohutu, kui see ei põhjusta ohtu inimesele, varale, keskkonnale, riigi julgeolekule või riigikaitseobjektile. Kõnealune mahasõit on ehitatud ilma ehitusprojektita ning teeomaniku ehk Transpordiameti teadmata ning teeomaniku poolt kooskõlastamata asukohta. Seetõttu pole tagatud ehitise ohutus, ehitise ja kasutatud materjalide vastavus tee ehitamise kvaliteedi nõuetele ja ehitise ehk mahasõidu kasutamise ohutus.
- 2.7. Omavoliliselt riigimaale rajatud mahasõitu ei ole teeomaniku ehk Transpordiameti hinnangul sellisel kujul võimalik tagantjärgi seadustada või lubada, kuivõrd mahasõit on ehitatud teadmata kvaliteediga materjalidest, mahasõit on rajatud üle riigitee kraavi kuid ei ole paigaldatud nõuetekohast truupi, ehitamiseks puudus ehitusprojekt ning teeomaniku kooskõlastus.
- 2.8. Asjaõigusseadus § 156 sätestab, et Omanikul, kelle kinnisasjale puudub vajalik juurdepääs avalikult kasutatavalt teelt või kinnisasja eraldi seisvalt osalt, on õigus nõuda juurdepääsu üle võõra kinnisasja. Juurdepääsu asukoht, kasutamise tähtaeg ja tasu määratakse kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, määrab juurdepääsu ja selle kasutamise tasu kohus. Teil on katastriüksusele Xxxx-Xxxxxxxx ligipääs tagatud juba läbi olemasoleva Xxxxxxxx ja Xxxx-Xxxxxxxx katastriüksusel asuva tee.
- 2.9. Kuna Xxxx-Xxxxxxxx kinnistule suunduva ning riigimaale (katastritunnuse number xxxxx:xxx:xxxx) mahasõidu rajamine on vastuolus EhS § 38 lg 2 ja § 70 lg 2 p 2, mahasõit on ehitatud ilma ehitusprojektita ning teadmata kvaliteediga ehitusmaterjalidest, siis tuleb mahasõit riigimaa ulatuses likvideerida ning taastada olukord, mis oli enne mahasõidu rajamist.
- 2.10. EhS § 132 lg 3 punkti 1 kohaselt otsustab korrakaitseorgan ehitise lammutamise eelkõige, kui ehitis ei vasta ehitisele esitatavatele nõuetele ja nõuetele mittevastavusega kaasneb oluline või kõrgendatud oht. Mahasõidu likvideerimise nõue soodustab eesmärgi saavutamist, st ebaseadusliku ehituse kõrvaldamist ja liiklusohutuse tagamist vaidlusalusel teelõigul. Olukorras, kus omavoliliselt rajatud ebaseaduslik mahasõit on ehitatud teadmata kvaliteediga ehitusmaterjalidest, ei ole võimalik kohaldada vähemkoormavaid meetmeid, kuivõrd projekteerimismõnede kohaselt ei ole võimalik sellisel kujul rajatud mahasõitu selle praeguses asukohas sellisel kujul lubada, seega on tegemist vajaliku abinõuga. Taotletav eesmärk on mh tagada ehitise ohutus ning liiklusohutus vaidlusalusel teelõigul, liiklusohutus kui avalik huvi kaalub selgelt üles isiku huvi rajada olemasoleva ligipääsuga kinnistule täiendav lisa mahasõit oma kinnistu teenindamiseks. Kinnistule Xxxx-Xxxxxxxx on juba ligipääsu võimalus tagatud läbi olemasoleva Xxxxxxxx kinnistul paikneva mahasõidu. Seega on lammutusettekirjutus käesoleval juhul vajalik, sobiv ja mõõdukas meede, kuivõrd ei esine vähemkoormavaid meetmeid, mida oleks võimalik kasutada sama eesmärgi saavutamiseks. Ettekirjutuse adressaadi poolt omavoliliselt rajatud mahasõidu näol on tegemist nii formaalselt kui

materiaalselt ebaseadusliku ehitisega: mahasõidu rajamiseks puudus ehitisluba, see on ehitatud ilma ehitusprojektita ning teadmata kvaliteediga ehitusmaterjalidest, mahasõidule ei ole paigaldatud nõuetekohast truupi. Transpordiamet on mahasõidu rajajale mahasõidu rajamise taotlusele juba varasemalt vastanud keelduvalt.

- 2.11. EhS § 130 lõike 6 punkt 1 järgi teeb Transpordiamet riiklikku järelevalvet avalikult kasutatava tee ehitamise, kohaliku omavalitsuse tee seisundinõuete täitmise, riigitee kaitsevööndi nõuete, kasutamisenõuete ja kaitsenõuete täitmise ning tee-ehitamisega seotud ettevõtjate ning pädevale isikule esitatud nõuete täitmise üle.
- 2.12. KorS § 28 lõike 1 kohaselt on ohu või korrarikkumise korral pädeval korrakaitseorganil õigus panna avaliku korra eest vastutavale isikule ettekirjutusega ohu tõrjumise või korrarikkumise kõrvaldamise kohustus ning hoiatada teda käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendite kohaldamise eest, kui isik ei täida kohustust hoiatuses määratud tähtaja jooksul.
- 2.13. Ilma ehitusloata riigitee kaitsevööndisse ning riigimaale mahasõidu rajamisega on Xxxxxx Xxxxxxxx rikkunud EhS § 38 lg 1, 2 ja § 70 lg 2 p 2 nõudeid.
- 2.14. Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja õiguslikke põhjendusi leiab Transpordiamet, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik, et lõpetada õigusrikkumine st lammutada loata riigiteele ja riigimaale rajatud mahasõit ning taastada riigimaa ulatuses endine olukord.

Ettekirjutuse koostanud ametnik:

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaimar Kukk
järelevalvespetsialist
järelevalve osakond

Kaimar Kukk
53328883, Kaimar.Kukk@transpordiamet.ee